

Geneeskunde in de Islam

[nederlands - dutch - الهولندية]

revisie: Yassien Abo Abdillah

bron: www.islamcity.nl

2013 - 1435

IslamHouse.com

الطب الإسلامي

« باللغة الهولندية »

مراجعة: ياسين أبو عبد الله

المصدر: www.islamcity.nl

2013 - 1435

IslamHouse.com

Alle lof behoort aan Allah.

Geneeskunde in de Islam

Islamitische geleerden baseerden hun studie op het geloof. De profeet v.z.m.h. geeft in verschillende overleveringen aan dat hygiëne erg belangrijk is voor alle mensen. Jong en oud, rijk en arm voor iedereen.

Gezondheid is erg belangrijk in alle godsdiensten, zo ook in de Islam. Onderstaande overlevering van de profeet v.z.m.h. overgeleverd door Tirmidi laat dit duidelijk zien: “Hij die s’ochtends wakker wordt met een gezonde lichaam en ziel en zeker is van zijn brood voor die dag is als degene die de hele wereld bezit”.

Bij een ander overlevering overgeleverd door Al-Nasai vertelt de profeet v.z.m.h: “Vraag Allah om vergiffenis en gezondheid. Na zekerheid in geloof is er niks dat beter is voor een mens dan gezondheid”.

De religie spoorde de Islamitische geleerden tot het maken van nieuwe uitvindingen op het gebied van geneeskunde.

De eerste moderne ziekenhuizen werden in het Islamitische Bagdad en Cairo gebouwd. Studenten vanuit de Westerse wereld kwamen daar om te leren van Islamitische artsen. De Islamitische wet heeft veel regels die specifiek over hygiëne en gezondheid gaan.

Volgens de Islam moeten de mensen 5 keer per dag wassing verrichten voor het gebed. Minstens 1 keer per dag tanden poetsen, regelmatig het hele lichaam wassen, ook minstens 1 keer per week en schone kleren dragen. Zo kunnen we zien dat de Islam een belangrijke waarde hecht aan de lichamelijke en psychologische gezondheid en reinheid van de mens.

Islamitische geleerden schreven boeken die als leidraad dienden voor dokters die hun patiënten wouden behandelen binnen de praktijk en de wetten van de Islam.

Een van de boeken die we hierboven vermelden is ‘‘Tibb al-Nabi’’ oftewel ‘‘Geneeskunde van de profeet’’. Deze boek was een van de meest invloedrijke boeken geweest. Geschreven door Al-Suyuti.

Al-Suyuti leefde in Egypte. Hij was in 1445 geboren en werd bekend door zijn grote werk ‘‘Tibb al-Nabi’’ oftewel ‘‘Geneeskunde van de profeet’’. Hij had alle overleveringen van de profeet v.z.m.h. omtrent gezondheid, geneeskunde en reinheid hierin verzameld. Zelf was hij een briljante mens dat al op zijn 8e de hele Koran memoriseerde. Suyuti vertelt in zijn inleiding het verband tussen religie en gezondheidszorg. Hij zegt dat men gezond moet zijn om Allah te kunnen aanbidden; want gezondheid is erg belangrijk voor het uitvoeren van religieuze verplichtingen.

Omdat het een religieuze verplichting was om voor de gezondheid te zorgen waren de moslim artsen die

ook ‘‘Hakeem’’ werden genoemd erg invloedrijk en waren gewaardeerde burgers in Islamitische landen. Deze artsen gaven de grote rijkdom aan geneeskundige kennis door, die de Moslims aan het ontwikkelen waren met behulp van voornamelijk Christelijke en Joodse dokters.

Grote geneeskundige scholen waren verbonden aan ziekenhuizen in grote steden zoals; Jundi-Shapur in Persia (Iran), Bagdad, Damascus (Syrië), Cairo en Cordoba (Islamitisch Spanje). Deze scholen werden ondersteund door Islamitische stichtingen. Deze stichtingen ondersteunden ook baden en fonteintjes waaruit gewassen en hygiënische water gedronken kon worden. Deze baden en fonteintjes werden ook ‘‘Hamмам’’ genoemd.

Destijds waren er 100 hammams in Bagdad en de andere steden, maar na afloop van tijd zijn deze ingestort, desondanks zijn er nog hammams die nog intact zijn in steden en landen zoals; Fez (Marokko), Damascus (Syrië), Teheran, Istanbul en Cairo.

Moslim artsen zagen de menselijke lichaam als een uitbreiding van het ziel. Moslims geloofden dat er een duidelijk verband lag tussen kosmische krachten en het welzijn van mensen. Deze natuurlijke en gevoelige evenwicht tussen al het geschapene vormt de basis van de traditionele Islamitische geneeskunde.

Al in vroege stadium begrepen Moslim wetenschappers dat geestelijke gezondheid nauw verbonden is met lichamelijke gezondheid. Over de psychologische toestand van mensen

schreef Al-Suyuti; ‘de lichaam wordt inderdaad veranderd door emoties. Deze emoties zijn: woede, vreugde, bedroefdheid, schaamte en ongerustheid’.

In een poging om de psychologische gezondheid van patiënten te verbeteren heeft de Abudi ziekenhuis in Bagdad, poëzie en doorlopend water geluid gedraaid om de patiënten te kalmeren en te genezen. De patiënten kregen bij hun ontslag uit het ziekenhuis geld om terug te kunnen keren tot de samenleving. De arme mensen werden gratis behandeld, de tuinen waren beschikbaar, niet alleen voor het groeien van verse kruiden voor de apotheek van het ziekenhuis, maar ook voor de vermaak en onfrissen van de genezende patiënten.

Eeuwen voor Hammam, heeft de bekende geneeskundige Al-Razi een boek geschreven met columns over het behoud van gezondheid genoemd als ‘‘Spirituele genezing’’. Hij adviseerde om met mate te eten en drinken, om angst en woede te vermijden en buitensporige gedragingen van alle soorten. Al-Suyuti adviseerde mensen om het voorbeeld van profeet Mohammed v.z.m.h. te volgen om toevlucht te zoeken bij Allah bij vrees en verdriet.

Moslim artsen behandelden hun patiënten met een combinatie van dieet, medicijnen, isolatie van besmettelijke ziektes, gebeden, frisse lucht en het verminderen van psychologische stress.

‘‘O gij die gelooft, eet van de goede dingen, waarmede Wij u hebben voorzien en dankt Allah indien gij Hem alleen aanbidt’’. (Koran 2:172)

De 2 grote tijden van uitwisseling van medische kennis tussen de Islamitische en Christelijke wereld vond plaats gedurende de kruistochten. (Tussen 11e en 13e eeuw) en de zwarte plaag (14e eeuw).

We kunnen veel over deze uitwisseling van medische kennis te weten komen door boeken uit die tijd te bestuderen die door mensen zijn geschreven naar aanleiding van hun ervaring uit die tijd. Een van de meest bekende teksten over het verschillen tussen Europese en Arabische behandeling van zieken en gewonden is het volgende verhaal geschreven door Usama Ibn Munqidl, een vooraanstaande Syrische Moslim die tijdens de kruistochten schreef. (Het is interessant om te vermelden dat Usama's verhaal over een hoog gerespecteerd Christelijke dokter gaat die geneeskunde beoefende tussen de Moslim-elite van Syrië van die tijd.

Op een dag ging de Franse gouverneur van Munaytra, in de Libanese bergen, een brief schrijven aan mijn Sultan oom, en vroeg in zijn brief om een arts te sturen om een aantal spoedgevallen te behandelen. Mijn oom had een Christelijke dokter aangesteld, zijn naam was Thabit. Hij zou voor een aantal dagen gaan en weer terugkeren. We waren allemaal erg benieuwd hoe hij de patiënten zo snel kon genezen en we vielen hem aan met vragen. Thabit antwoordde: Ze brachten voor mij een ridder die een zwelling had op zijn been en een vrouw die leidde aan TBC (overmatige vermoeidheid en een algemene slechte gezondheid). Ik maakte een verband voor de ridder en de zwelling opende en geneeste. Voor de vrouw heb ik een dieet voorgeschreven om haar gezondheid te verbeteren.

Toen arriveerde een Franse dokter en hij maakte bezwaar, ‘Deze man weet niet hoe hij voor ze moet zorgen’. En hij sprak de ridder aan, hij vroeg hem, ‘Wat zou je kiezen, om met een been te leven of te sterven met 2 benen? Toen de patiënt beantwoordde dat hij liever met een been wil leven beveelt de dokter, ‘breng voor mij een sterke ridder met een goed geslepen gevechtsbijl’.

De ridder en de bijl arriveerden snel. De Franse dokter plaatste de been van de man op een blok om te hakken, terwijl hij de pas gearriveerde vertelt, ‘Sla een scherpe slag om zuiver te snijden’. Voor mijn ogen kreeg de man een eerste slag, maar toen zijn been nog steeds was verbonden, zwaaide hij voor de 2e keer. De kern van zijn been spoot uit en de gewonde man stierf ter plekke.

Ook voor de vrouw, de Franse dokter onderzocht haar en zei, ‘Ze heeft een demon in haar hoofd die op haar verliefd is’. Knip haar haren en ze knipten haar haren. De vrouw begon toen weer hun voedsel te eten, met hun knoflook en mosterd, dat de TBC verergerde. De dokter bevestigde, ‘De duivel heeft haar hoofd binnen gedrongen’. Toen pakte hij een scheermes, hij sneed de hoofd van de vrouw open in de vorm van een kruis tot op het bot en wreef het in met zout. De vrouw stierf ter plekke. Toen vroeg ik, ‘Kan ik jullie nog ergens mee helpen?’ Ze zeiden, ‘Nee’ en ik keerde terug naar huis, nadat ik veel geleerd had van wat ik nooit wist van de geneeskunde van Fransen.

Eind 16e begin 17e eeuw kwam er een verandering op gang in de Europese geneeskunde door het toepassen van andere geneesmethoden dan voorheen werd gebruikt. Er werd gebruik

gemaakt van encyclopedische geneeskunde boeken zoals, ‘‘de kanon van geneeskunde’’ geschreven door Ibn Sina en een van de grote werken van Al-Razi geschreven onder leiding van de khalief, ‘‘het boek van Mansour’’. Deze werken beschreven uitvoerig en systematisch ziektes en behandelingen op een wetenschappelijke manier dat zelfs tot op de dag van vandaag geldig is.

Differentiële diagnose, testen van behandelingen en zorgvuldig bijgehouden klinische resultaten waren een stempel van de werken van deze 2 giganten van wetenschap wiens plaatsen in de geschiedenis universeel erkend zijn. Deze en een groot aantal andere werken inclusief Al-Zahrawi’s encyclopedie van ‘‘Chirurgie en instrumenten’’ en farmacologie encyclopedieën door verschillende schrijvers en zowel vertalingen van de beste Griekse werken, zoals die van Galen waren al verschenen in gedrukte vorm vóór 1500 na Christus. Van de 100 bekende Islamitische wetenschappelijke werken, gedrukt in de 1e eeuw van boekdrukkunst, waren ongeveer 30 ervan over geneeskunde. Het waren standaard lesboeken in alle universiteiten gedurende de 17e en 18e eeuw.

De ontwikkeling van medische wetenschappen in de Islamitische wereld leidde tot grote vooruitgang die de Europese gezondheidszorg voor eeuwen beïnvloedde. Het volgende is een gedeeltelijke lijst van de wetenschappelijke vooruitgang geboekt door de wetenschapper werkzaam in de Islamitische wereld: ‘‘Vertalingen doorgeven van medische kennis’’.

Arabische geleerden vertaalden Griekse, Perzische en Indische teksten naar het Arabisch. Na het maken van correcties en

commentaren en toevoeging van nieuwe ontdekkingen werden deze boeken later weer in het Latijns vertaald en doorgegeven aan Europa waar ze dienden als belangrijke teksten voor Europese medische scholen.

De Arabieren zagen de verbanden tussen een dieet, psychologie, een gezonde levensstijl en menselijke welgesteldheid. Ze vestigden ‘’Leerziekenhuizen die als prototype hebben gediend voor de hedendaagse ziekenhuizen die beschikten over een medische school, bibliotheken, apotheken en laboratoria. De basis van farmacologie was gevormd.

Bron: www.islamcity.nl